

Divocí koně

Alba chce být volná

Helen Martins

Alba nevěděla, jak dlouho už je na cestě. Odpoledne jí připadalo nekonečné. Po polích cválala, v lesích procházela pomalým krokem mezi stromy. Opatrně kladla kopyta na lesní půdu, aby neklopýtla o kořeny. Neustále musela sklánět hlavu nebo vyprošťovat hřívu z větví, do kterých se jí zapletla. Několikrát narazila na lidi. Viděla lesníky, jak porážejí stromy, ale jejich stroje byly tak hlasité, že je slyšela už zdaleka a mohla je velkým obloukem obejít. Jednou náhle a nečekaně potkala nějakého muže. Polekaně se na ni podíval a ona na něho hleděla úplně stejně vyděšeně. Muž krátce vykřikl, ale to už se Alba otočila a cválala pryč.

Na les se pomalu snášela tma. Alba se začínala cítit trochu nespásná. Ještě nikdy nebyla v noci sama v lese. Možná by si měla najít nějaké místo na spaní na louce nebo se zase schovat v obilí? Zvolila si širokou cestu a pokračovala po ní, až došla do údolí. Kleňula se nad ní hvězdná obloha a to jí dodávalo útěchu. Rozhlédla se. Přestože panovala tma, připadala jí okolní krajina povědomá. Údolím procházela silnice, která se vinula až do nedaleké vesnice. Malá kostelní věž, velké nákupní středisko se zelenými reklamními plochami, železniční koleje – to všechno přece už někdy viděla.

Rozhodla se postupovat opatrněji. Kde ležela vesnice, tam byli lidé, kteří ji mohli chytit. A to se nesmělo stát. Za žádnou cenu.

Tiše pokračovala tmou podél silnice.

V dálce zaržál kůň, pak se k němu přidal další. Alba nastražila uši a naslouchala, zvedla nos a čichala, jestli něco neucítí. Tenhle pach znala velmi dobře. Takhle voněla stáj Stacyových. Ale bylo to vůbec možné? Klisna zvedla ještě jednou hlavu, zvrátila ji do týlu, vycenila zuby a flémovala. Přitom zhluboka nasávala onen pach a přemýšlela, co doopravdy cítí. Bylo tomu tak. V téhle vesnici voněla stáj, kam dříve patřila. Jak je to jenom možné? Copak běžela celou tu dlouhou cestu přes kopce, pole, louky a lesy, aby se vrátila zpátky na svůj ranč? Mají snad koně takový orientační smysl, že se vždy vrací tam, odkud přišli?

Alba přimhouřila oči a rozhlížela se kolem sebe. Skutečně. Stál tady ranč, kde vyrůstala. Hned si vzpomněla na Lilian, žokejku s dlouhými světlými vlasy, kterou měla tolik ráda. Třeba je na ranči ještě teď, takhle pozdě večer. Lilian bývala často poslední člověk, který večer ještě pracoval ve stáji, protože chtěla své oblíbené klisně popřát dobrou noc.

Alba náhle pocítila touhu Lilian znovu spatřit, takže ji to k ranči táhlo stále víc.

V tu chvíli se rozsvítila lampa na dvoře. Stáje ozářilo umělé světlo a klisna uviděla někoho, kdo přechází přes dlažbu s několika kbelíky v ruce. A skutečně! Byla to Lilian. Alba tiše zamručela. Pak vyděšeně přetáhla pysky přes zuby. Bože, copak se zbláznila? Co když jsou ve stáji ještě další lidé, uvidí ji a chytnou? Pak bude s její vytouženou svobodou amen.

Zaslechla tiché ržání. To byla Jinovatka. Pak promluvila Lilian. Její hlas zněl důvěrně a vřele.

„Vždyť už jdu!“ volala na koně.

Krmení v kbelících zašustilo.

Alba se tiše přiblížila, schovala se za přívěsy na přepravu koní a čekala. Čekala dlouho a naslouchala známým zvukům.

Ty skřípající posuvné dveře patřily k Williamovi, těžké vrzající dveře k Rosettě. Teď nějaký kůň kopl do dveří. To byl netrpělivý Zorro. Tiché mručení přicházelo od Jinovatky.

Alba znala každý zvuk, každého koně. Věděla taky, jakým zvukem zní poslední dveře. Když se zavřely, bylo jí jasné, že krmení skončilo. Klisna vykoukla zpoza přívěsů a netrpělivě čekala.

Konečně uviděla Lilian, jak vychází ze stájí. Blondatý cop se jí houpal. S prázdnými kbelíky došla k vodovodnímu kohoutku, který se nacházel vedle přívěsů, a začala kýble vymývat. Poté je donesla do malé komůrky, kde se uchovávalo krmivo. Konečně měla vše hotovo.

Alba ji pozorovala, jak vychází z komory, čistí si boty od bláta a jde k autu. Nadešel kýžený okamžik. Alba vystoupila ze stínu přívěsů a vydala se k ní. Lilian si jí všimla, až když si stoupla téměř vedle ní. Tiše vykřikla.

„Albo?“ Žokejka vytřeštila oči a zakryla si dlaní ústa. Alba popostoupila o další krok a našpicovala uši jejím směrem na znamení, jakou má radost. Lilian hlasitě vzlykla.

„To snad není pravda!“ zvolala. Jedním skokem byla u Alby, objala ji a zanořila jí nos do srsti. Alba se štěstím zachvěla. Teď teprve si plně uvědomila, jak moc se jí po Lilian stýskalo. Cítila, jak jí vlhne srst. Lilian plakala. Klisna jí položila hlavu na rameno a teplým dechem jí zahřívala krk. Žokejka ji pustila a prohlížela si ji, láskyplně ji hladila. Pak si všimla zranění v Albiných ústech. Oči se jí zděšením rozšířily.

„Co se stalo?“

Velmi opatrně přejela prsty přes ránu. Alba sebou trhla. Lilian pochopila.

„Oni ti nasazovali ostré udidlo?“ zašeptala s hrůzou. A pak přikývla. „Ano, to dělají. Vím o tom. Jeden z našich ošetřovatelů tam

dřív pracoval. Nechovají se k vám dobře, vid'?" Alba sklopila hlavu. Lilian ji pohladila přes oči. Bylo to nesmírně příjemné.

„Už jsem zaslechla, že jsi utekla,“ zašeptala. „Lidé z Jargowa se tady byli ptát. Byli si jistí, že jsi utekla k nám.“

Neklidně se ohlédla. Alby se náhle zmocnil strach, že Lilian není sama. Natáhla krk a rozhlédla se po dvoře. Kdo ze stájníků tu ještě byl? Lilian se rychle rozhodla, co dál.

„Poslouchej, Albo,“ zašeptala. „Tady nemůžeš zůstat. Najdou tě a odvedou zpátky. Jsi drahý závodní kůň. Všude tě hledají.“

Alba pocítovala stále větší úzkost. Jestliže se po ní skutečně všichni shánějí, pak musí být opatrnější, než si myslela.

Lilian ji opět objala a přiblížila ústa těsně k jejímu uchu.

„Nastup si do přívěsu,“ zašeptala. „Odvezu tě odsud do bezpečí.“

Alba věděla, že své kamarádce může důvěřovat. Vždycky měla dobré nápady. Proto ji teď poslechne. Lilian přešla k jednomu z přívěsů a vyjela s ním z řady. Pak přešla ke svému autu, přejela před přívěs a ten pak k němu zapojila. Připravila rampu.

„Nastup si, Albinko,“ pronesla pak. „Dovezu tě na svobodu.“

Nemusela Albu pobízet dvakrát. Nastoupila do přívěsu a Lilian zvedla rampu. Za chvíli se zase objevila v bočních dveřích přívěsu. V jedné ruce držela ohlávku, ve druhé mrkve a sítku plnou sena. Nejdřív zavěsila seno a pak vložila mrkve do malého žlabu. Poté nasadila klisně ohlávku a přivázala ji opatrně k tyči. Alba chvíli přemýšlela, jestli nemá klást odpor. Vždyť je svobodný kůň. Lilian její obavy ihned vycítila.

„To je naposled, co tě přivazuju,“ slíbila jí. „A je to jenom proto, abys byla v bezpečí, to ti slibuju. Nechci, aby sis při jízdě ublížila.“

Alba tomu rozuměla. Věděla velmi dobře, že to s ní Lilian myslí co nejlíp.

Po chvíli vystoupila Lilian z přívěsu a zavřela boční dveře. Rozezněl se zvuk motoru a přívěs se s lehkým zakodrcáním rozjel.

Alba přenesla váhu, a zatímco vůz pomalu pokračoval v jízdě, okusovala mrkve a čerstvé seno. Všechno jí připadalo tak příjemně známé.

Na chvíli zalitovala, že utekla na svobodu. Ve stáji přece měla všechno, co potřebovala. Bylo tam teplo, měla tam jídlo a další koně, s nimiž se přátelila. Pak si ale vzpomněla na ten příšerný trénink na Jargowě. Ne, v závodní stáji se jí nedařilo dobře. Všechno bylo v pořádku, jen když byla v Lilianině blízkosti. Nyní ale nadešel čas, aby se vydala na svobodu. Nebude to mít vždycky lehké, to věděla, ale zároveň ji čekalo dobrodružství a napětí.

Nějakou dobu jely. Alba zavřela oči a pokusila se trochu spát. Měla za sebou namáhavý den.

Když Lilian zastavila a otevřela rampu přívěsu, už se setmělo. Alba se zvědavě rozhlížela. V měsíčním světle se nedaleko třpytila řeka. Kde to byly? Tak krásnou krajinu klisna ještě nikdy neviděla.

„Jsem u Hluboké řeky,“ vysvětlila jí Lilian. „Tady začíná území divokých koní. Určitě tu najdeš stádo, se kterým budeš moct poznávat svět.“

Alba pocítila obrovský nával štěstí. Lilian ji znala tak dobře – přesně věděla, že tohle si klisna vždycky přála. Chtěla zažít svobodu. Žokejka ale zřejmě věděla i to, že není dobré putovat osaměle. Aby se Alba cítila dobře, potřebovala přátele, s nimiž by mohla žít, přátele, kteří jsou si vzájemně oporou a jeden druhého ochraňují. Možná je tady najde.

Vděčně se ke své lidské kamarádce sklonila a opatrně vzala do tlamy její vlasy. Jeden pramínek si protáhla mezi zuby.

Lilian se smála, natáhla ruku a pohladila klisnu po měkké tlamě.

„Vždycky jsem ti slibovala svobodu,“ prohlásila. „A teď ti ji daruju. Ale musíš vědět, že jsem tady pro tebe. A vždycky budu. Pokud budeš mít starosti nebo budeš potřebovat pomoc, víš, kde mě najdeš. Dobře se orientuješ. Vrátíš se ke mně a já tu budu pro tebe. To ti slibuju.“

Ukázala na jezero a na skály, které čněly za ním.

„Patří ti svět, milá Albo,“ řekla a hlas se jí zadrhl.

Její slova Albu dojala. Věděla, jak je pro Lilian těžké nechat ji jít. Vděčně se k žokejce sklonila. Lilian ji pohladila po nozdrách.

„Budu tě navštěvovat tak často, jak jenom budu moct,“ pokračovala. „Vždyť víš, že přátelé o sobě vědí. Zase se setkáme.“ Něžně svou milovanou klisnu políbila. „Měj se dobře, má věrná kamarádko,“ zašeptala.

Alba položila tlamu na Lilianino ucho a jemně jí vyfoukla teplý dech na kůži. Takhle prokazovala vděčnost. Byla si jistá, že jí žokejka rozumí.

Alba přespala na břehu jezera a vydatně se napila. Nějakou dobu pozorovala třpytivou vodní hladinu. Vlny měkce omývaly břeh, pěnily a pak se vracely zpět. Bílá klisna nemohla jinak, musela si ve vodě smočit kopyta. Opatrně si stoupla do chladné a osvěžující vody. Pak se odvážila i hlouběji, až jí voda dosahovala po kolena. Najednou se jí zachtělo ponořit se celá. Měla však zároveň strach, že se potopí. Pak si ale vzpomněla na Lilian, která říkávala, že všechna zvířata umí plavat. Odváží se? Voda jí dosahovala k břichu, pak už jí omývala i záda. Ještě krok a ztratí půdu pod kopyty. Alba zadržela dech, pak se odrazila, vklouzla pod vodu a... plavala, přestože se to nikdy neučila. Tělo vědělo, co má dělat. Nohy se pohybovaly samy od sebe a tělo je následovalo. Bylo to tak lehké, tak jemné. Klidně klouzala po hladině jezera, uplavala velký kus a vrátila se zpátky k břehu. Jakmile pod sebou opět ucítila dno, došla na břeh a vytřepala si vodu ze srsti a z hřívý. Teplé zlatorudé slunce vykukující zpoza mraků jí pomohlo se usušit. Vypadalo to, že se rodí krásný letní den.

Náhle klisna zaslechla tiché ržání. Natočila jedno ucho doleva, druhé doprava a zároveň se kolem sebe rozhlédla. Za písčítým břehem se nacházely skály a na jedné z nich stála malá chatka. Přicházelo snad ržání odtamtud? Alba se pomalu vydala tím směrem. Zároveň tam nasměrovala i obě uši, aby lépe slyšela. Chvilí panovalo ticho, pak se ale ržání ozvalo znovu. Znělo jako nářek malého hříbátka. Alba přistoupila k dřevěným dveřím a tiše mručela.

„Jsem tady,“ řekla tiše. „Můžu ti pomoci?“

Okamžik bylo ticho, pak se ržání zase ozvalo, tentokrát hlasitěji a naléhavěji. Alba si pozorně prohlížela chatku. Šlo spíš o jakýsi přístřešek, nějaké odkladiště, kam člověk dává věci, které už nepotřebuje. Velké dřevěné dveře nevypadaly zrovna stabilně. Alba vrazila kolenem do ztrouchnivělého dřeva.

„Je tu někdo?“ zeptala se.

Zase ticho. Pak se ozval opatrný hlásek.

„Mami? Tati? Jste tady?“ zařehotal někdo vysokým hlasem. Zdálo se, že to je skutečně hříbátko.

„To jsem já,“ odpověděla klisna. „Jmenuju se Alba.“

Hříbě začalo hlasitě naříkat. „Mami? Tati? Chci za maminkou a tatínkem.“

Alba se rozhlédla. „Nikdo kromě mě tu není,“ odvětila. „Co tady děláš?“

„Já nevím,“ naříkalo hříbě dál. „Dveře se zavřely. A zůstal jsem tu sám.“ Teď ržání zesílilo. „Nevím, kde jsou maminka s tatínkem.“

Alba si nevěděla rady. Ještě jednou se rozhlédla, ale skutečně tu byla s hříbětem sama.

„A jak ses dostal dovnitř?“ zeptala se.

Hříbě znělo stále úplně bezradně.

„Oves. Je tady spousta ovsa.“

Alba si zhluboka povzdechla. Dovedla si představit, že se takové malé zvědavé hříbě vkradlo do chatky proto, aby se pořádně najedlo. A dveře zřejmě přibouchl silný poryv větru.

Jaký strach muselo to hříbátko zažít! A co teprve rodiče. Nejspíš pročešávali okolní krajinu a své dítě hledali. Alba musí maličkému pomoci. Proto si dveře prohlédla pozorněji.

„Můžu tě odsud dostat,“ oznámila mu. „Jsou to jenom jednoduché dveře ze dřeva. Můžu je prokopnout.“

Hříbě okamžitě přestalo bědovat.

„Ach, prosím, pomoz mi!“ zvolalo.

„Pomůžu ti,“ odpověděla Alba. Měla vlastně radost, že našla někoho, pro koho může něco udělat. Cítila se tak o něco méně sama. Malé hříbátko bylo odkázané na její sílu. Může mu ukázat, jakou má odvahu.

„Běž na stranu,“ pověděla mu. „Jinak ti ještě ublížím. Musím totiž na ty dveře skočit.“

Čekala a naslouchala. Z chatky se ozvalo zašramocení.

„Jsem pryč,“ oznámilo hříbě. „Můžeš začít.“

Alba se zhluboka nadechla. Soustředěným pohledem sledovala dveře a dýchala. Pak se rozeběhla, v posledním okamžiku se ke dveřím natočila zadkem a narazila kopyty do dřeva. Dveře v jednom místě praskly a roztříštily se, takže vznikl větší otvor.

Alba se zastavila a nakoukla dovnitř. Hříbě nyní stálo přímo naproti ní. Byl to hezký hřebeček krémové barvy s protáhlou skvrnou na nose. Alba překvapeně naklonila hlavu a prohlížela si ho.

„Ty jsi ale krásný!“ zvolala.

Hříbě zvedlo krk a pokusilo se vypadat trochu větší. „Jsem achaltekinský kůň,“ proneslo.

Alba dosud o takovém plemeni neslyšela. Pokud mohla posoudit podle toho, co viděla dírou ve dveřích, měl malý hřebeček silné tělo a dlouhý krk. Tmavé oči mandlového tvaru měl černě orámované, takže působily ještě tmavěji.

Hříbě se přiblížilo k otvoru ve dveřích a zvědavě se dívalo ven. Díra však ještě nebyla dost velká na to, aby se jí malý hřebeček dostal na svobodu.

„Ještě jednou jdi na stranu,“ navrhl Alba. „Musím tu díru zvětšit.“

Hříbě se strachem opět uhnulo. Alba musela do dveří narazit ještě dvakrát, než se jí povedlo vytvořit dostatečně velký otvor.

„Teď můžeš zkusit vylézt ven,“ řekla mu.

Hříbě vystrčilo ze dveří nejdřív malý světle hnědý nos, pak si stouplo ven jednou přední nohou a pak druhou, protáhlo tělo, a nakonec i zadní nohy. Dřevo ještě párkrát zapraskalo, ale hříběti se podařilo dostat se na svobodu. Zatřepalo svou řídkou tmavou hřívou a zarehtalo.

„Zvládl jsem to,“ prohlásil.

Alba ho šťastně pozorovala. „No, tak utíkej rychle za maminkou,“ zvolala. „Určitě už na tebe na farmě čeká.“

Klisna pohodila hlavou směrem, kde viděla farmu s hovězím dobyt看kem. Hříbě její pohled následovalo. Pak smutně sklopilo oči.

„Na farmě? Na které farmě myslíš?“ zeptalo se.

Nyní se podivila Alba.

„Copak ty nežiješ na farmě?“ chtěla vědět.

Hříbě teď vypadalo trochu uraženě.

„Jsem achaltekinský kůň,“ zopakovalo. „My jsme svobodní koně. Žijeme ve stádu, ve volné přírodě.“

„Vy jste svobodní?“ zvolala Alba překvapeně. Zvědavě si malého silného hřebce prohlížela. Nejsou to ti divocí koně, o nichž mluvila Lilian? Alba cítila, jak je rozrušená.

„A kde žijete?“ zeptala se.

„Někdy tady, někdy tam,“ zamumlal hřebeček a náhle vypadal bojácně. „Naposledy jsme byli u velkých kamenů, ve vyschlém korytě řeky v kaňonu.“

„A kde to je?“ chtěla klisna vědět.

Hřebeček sklopil hlavu.

„To nevím,“ pronesl.

Alba zneklidněla. „Ale ty přece musíš vědět, kde jsou tvoji rodiče,“ zvolala. „To přece cítíš, ne?“

Tahle otázka ji samotnou znejistěla.

Oči hříběte ještě víc ztmavly.

„Byla se mnou maminka,“ odvětilo. „Ale pak jsem objevil tuhle chatku. Bylo tady tolik jídla. Ještě nikdy jsem nedostal oves. Moc mi chutnal.“

Alba se musela usmát. Oves chutná skutečně znamenitě.

„Zrovna jsem s mámou mluvil,“ pokračoval. „Ale nevím, jestli to ještě slyšela.“

„Musela být někde blízko,“ divila se Alba. „Klisny jsou vždycky poblíž svých hřibátek.“

Přemýšlela. Když se to tak vezme, o klisnách a hřibatech nic neví. V závodní stáji nikdy žádné hřibě nebylo. Do stáje přicházeli pouze takoví koně, kteří uměli dobře běhat, a učili se cválat ještě rychleji.

I z doby, kdy byla sama hřibětem, si Alba pamatovala jenom málo. Když byla ještě úplně malá, vyrůstala v jednom malém stáde s ostatními koňmi a s matkou. Byla neustále s ní. A jakmile se Alba vzdálila třeba jenom na pár kroků, maminka ji okamžitě hledala a ržáním na ni volala.

Alba měla chvíli dojem, že slyší svou matku ržát, a ta vzpomínka ji zabořila tak, až musela zadržet dech. Vzpomněla si i na ten strašlivý den, kdy ji od matky odloučili. Hezky ji ten den upravili, stejně tak matku. Vyhřebelcovali je, vyleštili jim kopyta, hřívu i ocas nastříkali sprejem, až obě voněly jako rozkvetlá louka.

Pak matku odvedli přivázanou na provaze, Alba běžela vedle ní. Bylo tam hodně lidí, tleskali a výskali. A pak... Alba měla najednou taky ohlávku a odváděli ji pryč od matky. Ta ržála a křičela, po chvílce začala zoufale ržát i Alba. Pokusila se utéct, ale lidé byli silnější. Vzali ji pryč, pryč od maminky, na jiný dvůr. První dny pouze naříkala steskem. Ržála, běhala v kruhu a nic nejedla. A pak konečně přišla Lilian a začala se o ni starat.

Bílá klisna musela polknout. Na matku nemyslela už tak dlouho. Teď teprve si uvědomila, jak malá a bojácná tenkrát byla.

Hřibě očividně poznalo, že se s ní něco děje.

„Co je s tebou? Jsi smutná?“ zeptalo se.

Alba potřásla hřívou, aby zaplašila bolestné vzpomínky.

„Jen jsem myslela na dobu, kdy jsem byla malé hříbátko,“ odpověděla.

Malý koník na ni zamyšleně hleděl.

„Já už nejsem miminko,“ vysvětlil. „Jsem roček. Už nepiju od mámy, živím se trávou a senem.“

„Tak to už jsi skoro dospělý,“ odvětila Alba a pokusila se smutek zahnat úsměvem.

„Ale i tak.“ Hřebec vzdorovitě vystrčil dolní pysk, jako by se pokoušel vytlačit zuby z tlamy. „Chci k mámě.“

Alba se rozhlédla. „Bohužel ti nemůžu pomoci,“ řekla. „Ale jestli chceš, můžeš zůstat se mnou, a pokusíme se ji společně najít.“

Malý koník teď dal opět najevo strach.

„Chci k mámě,“ opakoval.

„Najdeme ji,“ pokusila se ho Alba utěšit. „Jsem si jistá, že tě tvoje stádo hledá. Takové malé hříbě, jako jsi ty, by přece nikde nenechali samotné.“

Ale koník vypadal stále zoufaleji.

„Ty je neznáš,“ zašeptal. „Někdy umějí být fakt zlí.“

„Pak je o to důležitější, abychom zůstali spolu,“ vysvětlila mu Alba. A v hloubi duše pocítila radost, že už nemusí být sama.

Přeložila Věra Kloudová